

forma

Minden [zenemű](#) [1] egy önálló egység, mely több részből tevődik össze. Ezen részek a zenei gondolatok, melyeknek egymáshoz való viszonya ([ismétlés](#) [2]e, variálása) adja a zenei formát. Riemann szerint a forma "egység a különbözőben". Legfőbb követelménye minden formálásnak, így a zeneinek is, az egység; ennek esztétikai hatása azonban csak az ellentétek, kontrasztok és konfliktusok segítségével bontakozhat ki maradéktalanul.

A sajátosan zenei formában az egység a [konszonáns](#) [3] [akkord](#) [4]ban, a [hangnem](#) [5] egyértelműségében, a [metrum](#) [6] és [ritmus](#) [7] szilárdságában, ritmikus-[melodikus](#) [8] [motívum](#) [9]ok visszatérésében, jellegzetes témákban és azok visszatérésében valósul meg.

A kontraszt és a konfliktus pedig a [harmónia](#) [10]váltásban, [disszonanciá](#) [11]ban, [moduláció](#) [12]ban, különböző [ritmus](#) [7]ok és [motívum](#) [9]ok váltakozásában, ellentétes jellegű témák szembeállításában jön létre.

A forma összetételének kombinációs lehetőségei úgyszólván végtelenek, de a [zenetörténet](#) [13] folyamán időnként néhány szerkezeti [séma](#) [14] kiemelkedett a sokaságból és előtérbe került. A bécsi [klasszikus](#) [15] korszak műformáinak elemzése például a legkisebb prózai vagy zenei egységekből indul ki.

A beszéd legkisebb értelmes egységének, a szónak a zenében a [motívum](#) [9], a fő- vagy mellékmondatnak a [frázis](#) [16], a teljes mondatnak a [periódus](#) [17], a versszaknak vagy a bekezdésnek a [tag](#) [18] felel meg.

A legegyszerűbb alapsémák a zenei gondolatok ismétlésével jönnek létre. Ilyen pl. az [AABA](#) [19] típusú [dalforma](#) [20], ahol a négy közül csak a harmadik (a B) a különböző, a más. Az ismétlés tehát maximális, ugyanaz a zenei anyag (A) háromszor fordul elő a négy lehetségesből. Ilyen sémákat találhatunk a primitív népek zenekultúrájában éppúgy, mint a legösszetettebb zenei formákban, vagy a [gyerekdal](#) [21]okban és a [sláger](#) [22]ekben egyaránt.

A zenei formák korszakonként változnak, átalakulnak, ugyanakkor léteznek olyanok is, amelyek évszázadok óta ma is alkalmazhatók a [komponál](#) [23]ásban.

Forrás webcím: <https://www.zenci.hu/szocikk/forma>

Hivatkozások:

- [1] <https://www.zenci.hu/szocikk/zenemu>
- [2] <https://www.zenci.hu/szocikk/ismetles>
- [3] <https://www.zenci.hu/szocikk/konszonans>
- [4] <https://www.zenci.hu/szocikk/akkord>
- [5] <https://www.zenci.hu/szocikk/hangnem>
- [6] <https://www.zenci.hu/szocikk/metrum>
- [7] <https://www.zenci.hu/szocikk/ritmus>
- [8] <https://www.zenci.hu/szocikk/melodikus>
- [9] <https://www.zenci.hu/szocikk/motivum>
- [10] <https://www.zenci.hu/szocikk/harmonia>
- [11] <https://www.zenci.hu/szocikk/disszonancia>
- [12] <https://www.zenci.hu/szocikk/modulacio>
- [13] <https://www.zenci.hu/szocikk/zenetortenet>
- [14] <https://www.zenci.hu/szocikk/sema>
- [15] <https://www.zenci.hu/szocikk/klasszikus>
- [16] <https://www.zenci.hu/szocikk/frazis>
- [17] <https://www.zenci.hu/szocikk/periodus>
- [18] <https://www.zenci.hu/szocikk/tag>
- [19] <https://www.zenci.hu/szocikk/AABA>

- [20] <https://www.zenci.hu/szocikk/dalforma>
- [21] <https://www.zenci.hu/szocikk/gyerekdal>
- [22] <https://www.zenci.hu/szocikk/slager>
- [23] <https://www.zenci.hu/szocikk/komponal>